

Informácie k výskytu vysokopatogénnej aviárnej influenzy subtypu H5N8 v Európe (aktualizácia k 13.12.2016)

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) v súvislosti s výskytom vysokopatogénnej aviárnej influenzy (ďalej len „HPAI“) subtypu **H5N8** v európskych krajinách podáva nasledovné informácie.

Voľne žijúce vtáctvo

- výskyt od 28.10. do 13.12.2016 oficiálne hlásený u voľne žijúcich vtákov v **13 štátoch**:
 - ✓ Maďarsko – 4 hlásenia
 - ✓ Nemecko – 104 hlásení
 - ✓ Poľsko – 3 hlásenia
 - ✓ Chorvátsko – 2 hlásenia
 - ✓ Rakúsko – 3 hlásenia
 - ✓ Švajčiarsko – 81 hlásení
 - ✓ Holandsko – 13 hlásení
 - ✓ Dánsko – 30 hlásení
 - ✓ Francúzsko – 2 hlásenia
 - ✓ Fínsko – 2 hlásenia
 - ✓ Rumunsko – 2 hlásenia
 - ✓ Švédsko – 3 hlásenia
 - ✓ Srbsko – 1 hlásenie
- v mnohých prípadoch **hromadný úhyn** vtáctva na určitom území (nálezy rádovo desiatok až stoviek uhynutých vtákov)
- rôzne druhy (**hlavne vodné vtáctvo** – kačice divé, chochlačky, lysky, divé husi, čajky a labute, ale aj **hrabavá pernatá zver a dravec**)
- nachádzané v **blízkosti vodných plôch** (jazerá, rieky, mokrade), pri ktorých sa vtáctvo zvykne zdržiavať a hniezdiť
- spôsob šírenia vírusu **súvisí so sezónnou migráciou sťahovavého vtáctva** zo severovýchodných častí Eurázie

Chovy hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí

- pozitívny záchyt HPAI H5N8
- od 3.11. do 13.12.2016 hlásených **158 ohnísk**:

November 2016:

- **Maďarsko – 71 ohnísk u hydiny** (1x Békešská župa, 64x Bácsko-malokumánska župa, 4x Čongrádska župa, 2x Jasovsko-veľkokumánsko-solnocká župa)
 - v **64** prípadoch išlo o chovy vodnej hydiny (**kačice, husi**)
 - 4x zmiešaný chov hydiny, 1x morky, 1x brojlery, 1x perličky
- **Nemecko – 13 ohnísk u hydiny** (9x malochovy, 1x reprodukčné nosnice, 1x zmiešaný chov, 1x morky, 1x husi) a **3 ohníská u iných vtákov** v zajatí
- **Rakúsko – 1 ohnísko** (morky vo voľnom výbehu) – Bregenz (breh Bodamského jazera)

- **Holandsko – 1 ohnisko u hydiny** (výkrm kačíc), **3 ohniská u iných vtákov v zajatí** (ZOO, záujmové chovy)
- **Dánsko – 1 ohnisko u hydiny** (zmiešaný malochoch, Helsingor)
- **Švédsko – 1 ohnisko u hydiny** (chov nosníc, Helsingborg)

December 2016 (nahlásené do 13.12.):

- **Maďarsko – 47 ohnisk u hydiny** (3x Békešská župa, 36x Báčsko-malokumánska župa, 8x Čongrádska župa)
 - v **44** prípadoch išlo o chovy vodnej hydiny (**kačice, husi**)
 - 1x zmiešaný chov hydiny, 1x morky, 1x hrabavá hydina
- **Holandsko – 2 ohniská u hydiny** (výkrm kačíc, zmiešaný chov),
- **Francúzsko – 13 ohnisk u hydiny** (8x chov kačíc, 4x zmiešaný chov, 1x kurčatá)
 - Departementy: 7x Tarn, 4x Gers, 1x Lot-et-Garonne, 1x Hautes-Pyrenées
- **Poľsko – 1 ohnisko u hydiny** (výkrm husí, okres Gorzowski, Lubuské vojvodstvo)
- **Fínsko – 1 ohnisko u vtákov chovaných v zajatí** (ZOO, Ahvenanmaa)

Prvé zistené ohnisko – chov moriek na juhovýchode Maďarska (okres Békés), cca 70 km východne od jazera, kde bola nájdená prvá uhynutá labuť pozitívna na H5N8. Primárne bol zaznamenaný náhly zvýšený úhyn zvierat (14%) a pokles v príjme vody takmer o 75%. Už po vyslovení podozrenia na prítomnosť HPAI boli nariadené veterinárne opatrenia a okamžite prevedený stamping out (2.11.), pozitívny výsledok z laboratória bol potvrdený 3.11.2016. Následne boli vyhlásené reštrikčné zóny – ochranné pásmo (3 km) a pásmo dohľadu (10 km).

Obdobný postup v súlade s legislatívou bol prevedený aj vo všetkých ďalších prípadoch.

Klinickými príznakmi boli náhly zvýšený úhyn (aj bez príznakov), pokles v príjme vody a krmiva, inak prevažne nešpecifické príznaky narušenia zdravotného stavu (nechuť k pohybu, ospalosť, našuchorené perie), ale v niektorých prípadoch aj respiračné príznaky, cyanóza lalôčikov, nervové príznaky.

Opatrenia v súvislosti s epizoóciou HPAI H5N8

Európska Komisia v súvislosti s týmito prípadmi požiadala členské štáty o **zvýšenú ostražitosť a pripravenosť pre prípad výskytu HPAI**, aby sa v čo možno najvyššej miere zabezpečila kontrola a zabránilo sa šíreniu nákazy do iných členských štátov.

ŠVPS SR následne vydala **usmernenie pre regionálne veterinárne a potravinové správy**, ako aj pre ďalšie **priamo riadené organizácie**. Došlo k zintenzívneniu kontrol vtáctva, hydiny, hydínového mäsa, vajec a výrobkov z nich so zameraním na pôvod, a tiež kontrol na hraniciach pri dovoze týchto komodít z tretích krajín. Takisto sa budú prevádzať aj klinické prehliadky schválených chovov hydiny. Okrem toho už niekoľko rokov je na Slovensku realizovaný Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov, ktorý spočíva v aktívnom monitoringu v chovoch (sérológia) a pasívnom monitoringu pri voľne žijúcich vtákoch (vyšetrujú sa vtáky nájdené uhynuté, prípadne s príznakmi ochorenia metódou PCR).

Informované a zároveň požiadané o spoluprácu boli aj ďalšie **inštitúcie a organizácie**, ako napríklad Ministerstvo životného prostredia SR, Komora veterinárnych lekárov SR, Únia hydínárov Slovenska, Slovenská poľovnícka komora.

Nutnosť spolupráce širokej verejnosti

V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami a hrozbou zavlečenia nákazy na naše územie **žiadame o spoluprácu aj širokú chovateľskú verejnosť**, najmä o zvýšenú **ostrážitosť** pokiaľ ide o hydinu a iné vtáky chované v zajatí, ako aj voľne žijúce vtáky. Nakoľko sa zdá, že ide o pomerne agresívny kmeň vírusu a nové hlásenia o výskyte neustále pribúdajú, je potrebné dbať na **dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti a ochrany chovov** pred zavlečením tejto nákazy, a tiež dodržiavať **hygienické postupy** pri manipulácii s uhynutým, či príznaky vykazujúcim vtáctvom. V platnosti naďalej ostávajú mimoriadne núdzové opatrenia pre vlastníkov a držiteľov hydiny z roku 2005 (http://www.svps.sk/zvierata/mno_4373_05.asp) a pre užívateľov poľovných revírov z roku 2006 (http://www.svps.sk/zvierata/mno_2344_06.asp).

V prípade spozorovania príznakov, ktoré by mohli svedčiť o prítomnosti nákazy na našom území – najmä náhly úhyn vtáctva, pokles v príjme potravy a vody, prípadne iné klinické príznaky ochorenia, **alebo pri náleze uhynutého**, či umierajúceho voľne žijúceho vtáka, **je potrebné urýchlene informovať miestne príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu** (http://www.svps.sk/zakladne_info/rvps.asp), prípadne priamo ŠVPS SR .